

la prosa dell'epistolografia, che cede alle forzature rettoriche e si adorna di cadenze ritmiche, e la prosa rimata, i cui periodi si suddividono in membri paralleli, chiusi con rime o assonanze, e si abbelliscono più o meno di lenocinii rettorici: prosa costruita con logica, avvivata da armonie, decorata con splendore».²

Aquesta obra obtingué, en aparèixer-ne la primera edició, un bell èxit de crítica.³ No cal dir altra cosa, avui, sinó que els elogis que aleshores li foren tributats conserven encara llur validesa.

R. A. i S.

FRANCISCO ELÍAS DE TEJADA: *Las doctrinas políticas en la Cataluña medieval*.
Barcelona, Aymà editor, 1950. 274 pàgs.

Aquesta obra del Prof. Elías de Tejada és el fruit d'una llarga preparació. Abans de la seva aparició, l'autor ja s'havia assenyalat com un especialista en els estudis polítics medievals, i Portugal, Galícia i Navarra havien, en aquest aspecte, estat l'objecte de sengles monografies. L'autor mateix ens diu en el pròleg: «Estudiadas ya en publicaciones anteriores las tradiciones medievales de Portugal, de Galicia y de Navarra, este libro, acabado de escribir en Madrid el mes de enero de 1947, acomete la empresa de presentar un cuadro del pensamiento político de la Cataluña medieval, respondiendo al plan de trabajo a que el autor ciñe su vida de estudiosos».

Cal dir que tampoc el tema concret del pensament polític català medieval no era inèdit per a Elías de Tejada. El 1948, ja havia publicat un estudi sobre *Las Doctrinas políticas de los juristas catalanes*, i el 1949 un altre sobre *El pensamiento político mallorquín medieval*. I a aquest bagatge d'estudis hispànics, diguem-ho així, Elías de Tejada afegia els seus estudis sobre les doctrines polítiques d'altres pobles europeus, especialment del poble anglès, amb treballs com *Las Doctrinas políticas en la baja Edad Media inglesa* (Madrid 1946) i *Ética, política y derecho en Juan de Salisbury* (Barcelona 1948). Precedent encara, en certa manera, del llibre que comentem, és una altra obra de l'autor, *Las Españas* (Madrid [1948]): obra de caràcter i de tema diferents, però on també són enfocats aspectes de la personalitat i de la vida de Catalunya: tot amb una remarcable dosi de simpatia i d'afecte, elements indispensables per a dur a bon terme la tasca que havia de desembocar a la realització de l'estudi sobre les doctrines polítiques de la Catalunya medieval.

Després d'una exposició de caràcter general sobre el marc històric, on l'autor presenta la personalitat històrica de Catalunya i l'evolució constitucional del Principat, Elías de Tejada entra a desenrotllar amb tota amplitud el tema de les doctrines. Les estudia en els albors de la cultura catalana, en l'obra de Jaume I *el Conqueridor*, en els historiadors, en els dominicans sant Ramon de Penyafort i Ramon Martí, en el franciscà Ramon Llull, en el «franciscanisme polític» d'Arnau de Vilanova i en el «doctrinarisme franciscà» de fra

2. Pàg. 4.

3. Recordem, entre altres, les recensions de F. Blasi, *AR*, XIX (1935), 327-330; G. Contini, *R*, LXII (1936), 119-121; C. Curto, *GSLLI*, CVI (1935), 99-103; W. Th. Elwert, *ASNS*, CLXVIII (1935), 267-269, i W. v. Wartburg, *ZRPB*, LVI (1936), 440-442.

Pere d'Aragó, germà d'Alfons *el Benigne*; en Guiu Terrena, que defineix com a «aristotelisme extremat»; en Francesc Eiximenis («jurisconstitucionalisme franciscà»); en Nicolau Eimerich, l'intransigent; en sant Vicent Ferrer, en els juristes, en els que l'autor anomena els adoctrinadors, entre els quals admet des de l'infant Joan d'Aragó fins a Jaume Roig i Rois de Corella, tots units pel sol lligam d'haver-se ocupat de qüestions morals; en el «tiranicidista» fra Cristòfor de Gualbes, en el cardenal Margarit, en Joan de Palomar.

Aquest és el teixit de l'obra, distribuït en aquesta forma en capítols, avalorat amb nombroses i denses notes a peu de plana, exponent de l'esforç de preparació de l'autor. Afegim que l'exposició enllaça la docta exposició del professor (el Sr. Elías de Tejada ho és de Filosofia del Dret a la Universitat de Sevilla) amb un lirisme que es difon per tot el llibre i que és fruit de l'entusiasme de l'autor pel tema de la seva obra. Aquest corrent de lirisme la vivifica tota, i sols de tant en tant potser mena l'autor a alguna deformació o alteració, lleus en general, de fets o de paraules. A vegades voldríem una més rigorosa adaptació d'uns i altres a la realitat. És clar que són tants els fets i els esments, que difícilment podria deixar de caure's alguna vegada en aquestes tergiversacions. Més gruix pren, però, i cal que l'assenyalem, la inclusió, encara, del *Llibre de la Saviesa* entre les obres de Jaume I, i la consideració de l'obra del *Llibre dels Feys d'armes de Catalunya* com a obra autèntica del segle xv i de Bernat Boades, tot i la coneixença, manifestada en les notes, de la impugnació del Sr. Coll i Alentorn.¹ Diguem, d'altra banda, que, gràcies al lirisme que alguna hora el traeix, el Sr. Elías de Tejada arriba altres vegades a expressions felices, a precises qualificacions, a definicions exactes. I l'una cosa bé compensa l'altra.

Ferran SOLDEVILA

«*Romance Studies*», Presented to WILLIAM MORTON DEY ... on the Occasion of his Seventieth Birthday, by His Colleagues and Former Students. Edited by URBAN T. HOLMES, JR., ALFRED G. ENGSTROM and STURGIS E. LEAVITT. Chapel Hill, [The University of North Carolina], 1950. 200 pàgs.

Aquesta miscel·lània és un just homenatge al qui és cap del Departament de Llengües Romàniques de la Universitat de Carolina del Nord des de la seva creació: el professor William M. Dey. La creixença del departament des de la seva formació, l'any 1909 — quan l'antic Departament de Llengües Modernes fou convertit en dos, el d'Alemanys i el de Llengües Romàniques —, fins al 1949, és evidenciada en el treball d'HUGO GIDUZ, *Romance Languages in North Carolina (1909-1949)* (69-71). La tasca del professor Dey i les seves publicacions són donades al davant del volum (9-11).

A part d'un treball d'índole folklòrica general, *Mark the Boat*, per R. S. BOGGS (43-47), que estudia les característiques del conte del qui féu un

1. Fa la impressió que el Sr. Elías de Tejada no va conèixer fins al darrer moment aquest treball i no va gosar o no va poder suprimir els passatges que hi fan referència, que és el que hauria calgut fer.